DZIENNIK POLSKI

Nr. 453. Czwartek dnia 10 -go Grudnia 1942 r. R.III.

NA WSZYSTKICH FRONTACH.

Wielkie formacje królewskiego lotnictwa dokonały ciężkiego nalotu n Turyn,nie spotykając żadnej obrony tego ważnego ośrodka przemysłowego Włoch.Był to 7-my nalot na to miasto.Zrzucono wiele 2 i 4 -tonowych bomb oraz dziesiątki tysięcy bomb zapalających.Mimo iż nalot dokonany był z baz angielskich,nie wrócił tylko jeden bombowiec.Komunikat włoski przyznaje się do olbrzymich szkód w mieście i strat w ludziach.

W tą samą noc bombardowano ośrodki przemysłowe w północno-zachod. Niemczech i Holandii.W dzień atakowano niem.żeglugę u brzegów Francji i Belgii.

NA WSCHODZIE armie sowieckie przenikają nadal w linie niemieckie na frontach Moskwy i Stalingradu.Zawieje śnieżne utrudniają ale nie powstrzymują pochodu Rosjan.Na zachód od Rżewa poszerzyli głęboki klin,posuwają się również wzdłuż linii Rżew - Wiaźma.W Stalingradzie zdobyto dalsze umocnienia w dzielnicy fabrycznej.Na południe od Stalingradu toczą się zażarte walki nazewnątrz pierścienia otaczającego niem. dywizje.Ataki zmasowanych czołgów niem.zostały odparte. Zestrzelono dalsze 44 powietrzne transportowce.

W TUNISIE toczą się olbrzymie walki czołgów w rejonie Tebourba.Niemcy zostali odrzuceni do swych pozycyj wyjściowych.Wojska sprzymierzonyc dokonują przegrupowania do nowego uderzenia.Zestrzelono 7 niemieckich samolotów kosztem jednego własnego oraz 3 transportowce.Zbombardowano doki w Bizercie,zatapiając kontrtorpedowiec i cysternę oraz linię kolejową do Gabesu.

W LIBII 8-ma otrzymuje posiłki do ostatecznego uderzenia.Gen.Montgommery w wywiadzie powiedział: " Wszystko idzie jak należy.Naszą robotą jest wymiecenie Szwabów z Afryki.Zadanie to spełnimy".Zbombardowano ciężko Misurata i lotniska w Homs.

RÓŻNE WIADOMOŚCI.

- Gen.Sikorski odbył długie narady z naczelnym wodzem USA gen.Marshallem szefem lotnictwa gen.Arnoldem oraz oficerami sztabu głównego.Wygłosił w Waszyngtonie również przemówienie na temat zwycięstwa ideologii sprzymierzonych.W wywiadzie prasowym potwierdził,że przyjechał do prez.Roosevelta dla przedstawienia konieczności szybkiego zakończenia wojny.
- Min.Kot wrócił do Londynu z konferencyj w Tel-Awiwie.
- Sytuacja w Italii jest bliska całkowitego chaosu.W społeczeństwie panuje rozprzężenie,fale uchodźców płyną z północy na południe,mieszkańcy Neapolu uciekają przeciwnie na północ.
- We Finlandii społeczeństwo i prasa wyraża ostro swe oburzenie na rząd który wydał na żądanie Niemiec w ręce Gestapo 100 uchodźców z krajów okupowanych.Opinia publiczna uważa to za pogwałcenie suwerenności Finlandii,obwiniając zarówno Niemcy jak i własny rząd.
- W Stokholmie odbył się wielki wiec protestacyjny przeciw prześladowaniu Żydów w Polsce i krajach okupowanych.Mówcy występowali ostro przeciw NIemcom i ich metodom,wyrażając otwarcie swe sympatje dla sprzymierzonych.
- Przeszło 1.000 Żydów norweskich zostało wywiezionych do Niemiec,a ponad 100 straconych na miejscu.Wywołało to antyniemiecką reakcję biskupów szwedzkich i wielu organizacyj społecznych.
- Laval wydał nowe zarządzenia antyżydowskie,wzorowane całkowicie na niem.ustawodawstwie.

- Mussolini wydał dekret,mocą którego robotnicy opuszczający fabryki w czasie nalotów bombowych,oddani będą pod sąd wojenny. Świadczy to o zupełnym spadku nastrojów i potęgującym się fermencie we Włoszech.
- Organ SS-ów "das Schwarze Korps" donosi ogromne niebezpieczeństwo,jakim jest dla Rzeszy 6 milionów obcych robotników,pracujących przymusowo w Niemczech.Ponieważ nie są oni -zdaniem pisma - poddani dyscyplinie niemieckiej i poruszają się zbyt swobodnie po kraju,są elementem rozkładowym, który może w pewnym momencie spowodować nieobliczalne następstwa.Ostatnio prasa niemiecka a zwłaszcza periodyki medyczne biją na alarm spowodu ogólnego spadku zdrowotności w Niemczech,występującego szczególnie u dzieci. Choroby zakaźne wzrosły przeciętnie o 50 %,a szkarlatyna,odra i dyfteryt o 80 %.Lekarze są bezradni wobec tego stanu spowodu braku lekarstw i szpitali.Stan pogarsza przeciążenie pracą i wyczerpanie nerwowe przez naloty. W Wiedniu np.choruje co siódmy człowiek.Brakuje już nawet dla lotnictwa środków podniecających.
- Zdjęcia lotnicze z Tulonu wykazują,że 75 % floty francuskiej zostało zupełnie zniszczone.Jedynie pancerniki "Strasbourg" i "Dunkierka" mogą być naprawione,ale po upływie długiego czasu.
- W rocznicę japońskiego napadu na Pearl Harbour stocznie USA spuściły na wodę 2 lotniskowce i pancernik 52.000 ton.Według min.Knox'a lotnictwo amerykańskie liczy ponad milion personelu.
- W Argentynie odbyły się masowe wiece,żądające porzucenia polityki neutralności i izolacji.W depeszy - przesłanej Rooseveltowi prezydent Chile zapewnia,że państwo jego i naród stoją po stronie sprzymierzonych.
- W Grecji wysadzili powstańcy most w miejscowości Gorgo Podamo,przerywając zupełnie komunikację na linii Saloniki - Ateny.
- Od początku wojny wyprodukowała Kanada przeszło 300 okrętów wojennych.

OSTATNIE WIADOMOSCI Z DNIA 10 BM. GODZ. 8-MA RANO.

- Otoczone niem. dywizje zaciskane są coraz ciaśniejszym pierścieniem. Na półn,zachód od Stalingradu Rosjanie posunęli się naprzód.W rejonach Rżewa i W.Łuków zdobyto nowe miejscowości.
- Kardynał Hinsley w kazaniu wygłoszonym w dniu 8-go bm.podniósł,że nigdy jeszcze żaden kraj nie był tak prześladowany jak Polska.Zwróciwszy się z gorącymi słowy do braci Polaków,wezwał biskupów Niemiec,Włoch i Francji by wystąpili przeciw tępieniu narodu polskiego,bowiem nie wolno milczeć wobec tych zbrodni.

ZNACZENIE ZMIAN W RZADZIE ANGIELSKIM.

Rekonstrukcja rządu z usunięciem Crippsa z gabinetu wojennego-nastąpiła z inicjatywy samego prem.Churchilla,który wzmocnił swe stanowisko przez powołanie swych politycznych przyjaciół a to:min.Edena na leadera w Izbie Gmin,a lorda Crainborna na strażnika Prywatnej Pieczęci.Przez objęcie resortu ściśle techniczno-gospodarczego został Cripps odsunięty od bezpośredniego wpływu na politykę,co jest wydarzeniem o dużym znaczeniu. Brak jest szczegółów wyjaśniających kulisy nagłej rekonstrukcji gabinetu. Ograniczyć się należy do stwierdzenia,że wielki sympatyk Rosji i zwolennik ścisłej współpracy obu państw po wojnie-został w zwrotnym momencie wojny zwekslowany na boczny tor.Wprowadzenie do gabinetu wojennego min.Morrisona należy rozumieć jako asekurację ze strony Churchilla przed ewentualnymi atakami kół lewicowych i radykalnych,niezadowolonych z odsunięcia Crippsa od wpływu na bieg polityki.

Zmiany te są korzystne z polskiego punktu widzenia.Min.Cripps jest bowiem rzecznikiem pomysłu przyznania Rosji decydującego głosu na wschodzie Europy,min.Morrison natomiast niejednokrotnie manifestował szczerze swą przyjaźń dla Polski i zrozumienie dla roli,jaką odegrać winna w powojennej Europie.

OFENZYWA SOWIECKA.

Jeszcze akcja amerykańska w Algierze i Marokko nie została w zupełności zakończona, gdy nadeszły wiadomości, że Rosjanie rozpoczęli ofenzywę pod Stalingradem. Były to doniesienia tak niespodziewane, zwłaszcza po ciężkich atakach niemieckich na froncie południowym, że nawet nie przywiązywano do nich zbyt wielkiego znaczenia, a w każdym razie nie wielu było takich, którzy by przypuszczali, że jest ona akcją szczegółowo przemyślaną i poważnie przygotowaną. Pozornie tego rodzaju niedowierzanie nie było bez uzasadnienia, przypominano sobie zeszłoroczną ofenzywę sowiecką. Prawda - zeszłoroczna sowiecka ofenzywa zimowa nie przyniosła zasadniczych zmian na froncie wschodnim, ale o tym zapominać nie należy, że ona właśnie nadwyrężyła zdolność bojową armii niemieckiej, która wskutek tego nie była w możności w b. roku przeprowadzić akcje na szeroką skalę i musiała się jedynie ograniczyć do jednego odcinka południowego. Uporczywe ataki niemieckie na Stalingrad pogorszyły jeszcze bardziej jej położenie, tak że dowództwo niemieckie nie miało już odpowiedniej siły do operacyj na Kaukazie, mających doprowadzić do zdobycia upragnionej nafty. Te niepowodzenia niemieckie, fiasko letniej ofenzywy, a przede wszystkiem czteromiesięczne i bezskuteczne walki pod Stalingradem - to wszystko umożliwiło obecnê plany sowieckie. Mogły one dojść do skutku jedynie przy olbrzymich zasobach ludzkich, jakiemi rozporządza Rosja i determinacji armii sowieckiej, która mimo wyniszczenia w walkach pod Stalingradem - ma jeszcze odpowiednie siły, aby rozpocząć ofenzywę, której nawet Niemcy od pierwszej chwili nie zbagatelizowali. Co więcej- zaraz po pierwszych walkach, prasa niemiecka stwierdziła, że Rosjanie w zeszłorocznych bitwach niejednego się nauczyli i teraz unikają błędów, które poprzednio popełniali.

Niespodziewane i w szerokiej skali opracowane natarcie armii sowieckiej pod Stalingradem, spowodowało przerwanie frontu niemieckiego. Sytuacja wojsk niemieckich musiała odrazu stać się poważna, ponieważ do przerwania frontu Niemcy przyznali się nawet w urzędowym komunikacie, przyznali się po raz pierwszy od początku wojny z Sowietami. Plan sowieckiej ofenzywy był prosty i wyraźny, szło przede wszystkiem o zamknięcie w kleszczach armii niemieckiej, operującej pod Stalingradem, przerwanie wszelkiego dowozu, a równocześnie o uderzenie w kierunku na Rostów, aby w ten sposób odciąć armię niemiecką walczaca pod Tuapse i nad Terekiem, która wskutek tego musiałaby się pospiesznie wycofać. W tym celu armia sowiecka idąca na Kotelnikowo rozdzieliła się, część uderzyła w kierunku północnym i dzięki temu połączyła się z armią operującą od północy ku Stalingradowi, zamykając w kotle niemieckie dywizje, część zaś idzie na Rostów. Równocześnie armia, która na zachód od Rostowa przekroczyła Don również zbliża się do Rostowa i jest od niego oddalona już tylko o 90 klm.

W tych operacjach pomyślanych w olbrzymiej skali trafiają się wprawdzie pauzy, niemniej jednak zdolność sowieckiego ataku nie zmniejsza się i plan opanowania Rostowa jest coraz bliżej urzeczywistnienia. Dodać przytem należy, że największe trudności mają obecnie Rosjanie w zapewnieniu dostaw. Wołga jeszcze nie zamarzła, lecz jest pokryta gęstą krą, wskutek czego transporty które musi się tą drogą przeprowadzać-są bardzo uciążliwe. Ale i tutaj sprawna organizacja tyłów sowieckich zdała egzamin bez zarzutu-jakby sądzić należało z tego, że rozpęd ofenzywy nie zmalał i że Niemcom dotychczas mimo wielkich wysiłków i ogromnych strat, nie udało się go powstrzymać. Niewątpliwie przyczyniła się do tego również ofenzywa sowiecka na froncie środkowym pod Rżewem i Wielkimi Łukami, która nie pozwala Niemcom na przerzucanie posiłków na zagrożone pozycje pod Rostowem. Nie należy też zapominać i o tem, że walki w płn. Afryce również zmniejszają niemiecką możliwość obrony na froncie wschodnim-szczególnie wskutek tego, że znaczna część niemieckiego lotnictwa została związana z afrykańskimi operacjami.

W każdym razie wszekie przewidywania wskazują na to, że walki pod Stalingradem wchodzą w stadium ostateczne i że położenie niemieckie jest coraz trudniejsze. Wiele przemawia też za tem, że siły niemieckie zamknięte pod Stalingradem niedługo już będą mogły wytrzymać. Wprawdzie ten i ów pesymista mógłby powiedzieć, że w tej samej sytuacji znajdowało się w ubie-

głej zimie kilka dywizyj niemieckich pod Staraja Russa i mimo kilkutygodniowych ataków -zaopatrywane jedynie z powietrza- zdołały wymknąć się z potrzasku,stwierdzić jednak należy,że Niemcy wówczas mogli przeciwstawić swoją zdolność taktyczną brakowi sowieckiego doświadczenia,gdy dzisiaj sytuacja zmieniła się znacznie na korzyść Rosjan.Wprawdzie i wówczas Niemcy ponosili porażki,nie były to jednak - odmiennie niżeli obecnie -ataki w szerszym zasięgu pomyślane i skuteczniej przeprowadzone.Nie trzeba bowiem zapominać,że równocześnie toczą się zaciekłe walki w okręgu Rżewa i Wielkich Łuków,Z drugiej strony armia rosyjska nietylko że rozwinęła w roku bieżącym swą taktyczną zręczność,ale przede wszystkiem wykazała wielki postęp w dziedzinie organizacji i pracy zespołowej,wskutek czego mogła zachować rozmach raz rozpoczętej ofenzywy w znacznie większym stopniu,niż w zeszłym roku i to należy z całym naciskiem podkreślić jako najwybitniejszą cechę w obecnej kampanii.Wskutek tego nacisk sowiecki jest bez większej przerwy prowadzony zarówno pod Stalingradem jak i na zachód od Moskwy. W ofenzywie sowieckiej zeszłej zimy udawało się Niemcom zahamować rozpęd rosyjski,dzięki przeciwstawianiu mu ciągłego oporu, a w szczególności skutecznej organizacji obrony przeciwczołgowej.Obecnie nacisk rosyjski od pierwszej chwili był tak wielki,że spowodował dezorganizację armii niemieckiej,która odrazu została zmuszona do poważnego cofania się.

Biorąc to wszystko pod uwagę stwierdzić należy,że porównanie obecnej ofenzywy sowieckiej z analogicznym wysiłkiem zeszłego roku,wypada pod każdym względem korzystniej dla walk teraźniejszych.

W SPRAWIE ORGANIZACJI POWOJENNEGO ŻYCIA W POLSCE.

Minister handlu,przemysłu i żeglugi-Kwapiński wygłosił w angielskim radio przemówienie o planach i pracach rządu w dziedzinie organizacji powojennego życia gospodarczego w Polsce zaznaczając,że po zawieszeniu działań wojennych do najważniejszych spraw będzie należało:1/ przygotowanie się na okres przejściowy powojenny,gdy ziemie polskie zostaną od najeźdźcy oswobodzone.Już teraz trzeba opracować drogi i sposoby przezwyciężenia trudności,które mogą się wyłonić w związku z dostawami aprowizacji,odzieży,surowców dla przemysłu,maszyn,sprzętu i nasion dla rolnictwa w kraju. 2/ Opracowanie systemu zbiorowego dożywiania dzieci,młodzieży oraz głodujących mas robotniczych po miastach.3/ Już dziś szukamy z myślą o przyszłości-mówił min. Kwapiński-tu w Anglii zatrudnienia dla naszych inżynierów mechaników i innych fachowców oraz staramy się dla nich o możność dalszego kształcenia się w swym zawodzie,by po oswobodzeniu kraju mogli natychmiast otrzymać pracę i by stanęli na wysokości czekających ich zadań.4/ Przygotowanie planu przestawienia produkcji z obecnego stanu pracy dla armii na normalną pracę dla potrzeb pokojowych oraz uruchomienie nieczynnych obecnie fabryk,zamkniętych przez Niemców.5/ zaznajomienie naszych sojuszników z potrzebami oraz planami gospodarczymi Polski w okresie powojennym. Rozwój gospodarczy POLSKI po wojnie zależeć będzie w dużej mierze -zwłaszcza w okresie przejściowym, od tymczasowych norm i zasad -regulujących obrót międzynarodowy.W tym celu rząd polski już obecnie już przygotowuje plany,uwzględniając w tej mierze interesy polskie,ze szczególnym opracowaniem zagadnień obrotu środkowo- europejskiego.W związku z tem prowadzone są konferencje z rządem Czechosłowacji w sprawie unormowania obrotu powojennego obu państw.

Z OSWIECIMIA.

Donoszą nam,że w ostatnich tygodniach udało się uciec kilku kobietom i większej partjii jeńców sowieckich,którzy zbiegli razem ze strażnikami. Wśród straży i SA-mannów mnoży się dezercja.Istnieje pogłoska,że zastrzelony został na terenie obozu komendant obozu przez jednego ze strażników. W związku z tym nie było jednak dziesiatkowania więźniów.Wykończono budowę nowego baraku egzekucyjnego,który ma pomieścić 5.000 ludzi.Kontyngenty Żydów,które z miejsca się likwiduje prawdopodobnie gazami,stale przybywają.

NA FUNDUSZ PRASOWY ZŁOŻYLI: " MAT" 20 zł.

---oooOOOooo---